

Monumentnummer*: 520081

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 25 april 2005
Kadaster deel/nr 82854/124

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
de Wijk		De Wolden		Drenthe			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Stapelerweg	20 a	a		7957 NB	de Wijk		
Stapelerweg	20			7957 NB	de Wijk		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
De Wijk		D				1736	
De Wijk		D				1735	

Omschrijving**

Inleiding

BOERDERIJ 'T ENDE. Hallehuisboerderij gelegen op een plaats waar omstreeks 1650 al sprake was van een erve het Ende. De huidige boerderij draagt met name door de detaillering van het omstreeks 1890-1900 tegen de oude boerderij aangebouwde woonhuis een laat-19de-eeuws karakter. Getuige de gebintconstructies (ankerbalk) in de schuur en de later aangebouwde staart is sprake van een hogere ouderdom - 18de-eeuws of ouder. Boerderij 't Ende ligt aan het zuidende van de buurtschap De Stapel aan de rand van het beekdal van de Reest en zou indertijd hebben behoord tot de vier oudste erven van De Stapel. Na het verlies van de agrarische functie is de boerderij in 2000-2002 gerestaureerd en, met behoud van de hoofdopzet en de aanwezige monumentale onderdelen, aangepast aan moderne bewoning. Het schuurgedeelte en de aangebouwde staart zijn in gebruik bij Het Drentse Landschap, onder meer als schuur, rayonkantoor en bezoekersruimte.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

BOERDERIJ, bestaande uit dwars geplaatst WOONHUIS van omstreeks 1890-1900 en achterliggende OUDERE BOERDERIJ - waarvan de kopgevel ontbreekt - met later AANGEBOUWDE STAART. Het gedeeltelijk onderkelderde rechthoekige WOONHUIS is opgetrokken uit bruinrode baksteen, verlevendigd met accenten in gele baksteen; schilddak onder blauwe gegolfde Friese pan; hoekschoorstenen; eenvoudige bakgoot waaronder rand van tweekleurig siermetselwerk. De voorgevel symmetrisch ingedeeld door paneel deur met bovenlicht; aan weerszijden twee T-ramen; de gevelopeningen lichtgetoogd en met tweekleurige hanenkammen; tweetreeds stoep (hardstenen drempel met bakstenen aantree); hardstenen raamdorpels. In elk der zijgevels twee T-ramen; in het voorste dakschild kleine dakkajuit onder zadeldakje; lichtgetoogd tweelichtraam met tweekleurige rollaag. In het interieur zijn onder meer bewaard de hoofdopzet met centrale gang, pompstraat, (of voordeel), de opkamer met onderkeldering, balkenplafonds, paneeldeuren, bedstedenwand, in de voorkamer marmeren schouw met boezem met stucwerk en, in de achterkamer, een houten schouw met ijzeren haardplaat.

De achterliggende in aanleg OUDERE BOERDERIJ is eveneens opgetrokken uit bruinrode baksteen (laat-19de-eeuws werk) en gedekt door een aan voor- en achterzijde afgewolfd rieten schilddak; uilenborden; nokschoorsteen. In het woongedeelte links een opgeklampte deur met bovenlicht en drie rechtgesloten T-ramen onder één waarvan een getralied keldervenster met hardstenen dorpel; rechts een vergelijkbare indeling en detaillering (raam, deur en twee ramen). In het zich aan beide zijden met een krimp verbredende schuurgedeelte opgeklampte staldeuren en een reeks mestdeuren (deels verglaasd, deels nog met deur), waartussen steeds een halfrond stalvenster in de zijgevels; in de achtergevel opgeklampte deur, rechthoekig raam en baanderpartij met deur met zestienruits bovenlicht. Inwendig zijn onder meer de hoofdopzet, de balkenplafonds en het gebint bewaard gebleven.

De (later) AANGEBOUWDE STAART met zijbaander en gebint is opgetrokken uit gepotdekselde delen op bakstenen voet; rieten schilddak met uilenborden; baanderdeuren, verglaasde staldeuren en enkele ten behoeve van de huidige functie nieuw aangebrachte lichtopeningen.

Waardering

De BOERDERIJ 'T ENDE (1890-1900 en ruimschoots ouder) is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de ouderdom en de bouw- en gebruiksgeschiedenis;
- de kenmerkende tijdgebonden vormgeving van het jongere woonhuis;
- de kenmerkende vormgeving van de oude boerderij met aangebouwde staart;
- de herkenbaarheid en redelijke tot hoge mate van gaafheid van ex- en interieur;
- de aanwezigheid van een redelijk gave plattegrond en waardevolle interieuronderdelen;
- de monumentale verschijningsvorm in relatie tot de karakteristieke ligging in de buurtschap De Stapel aan de rand van het beekdal van De Reest en
- als herkenbare schakel in de ontwikkeling van de Drentse boerderijbouw.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Boerderij(M1)